

Osmanlıda Kısmi Bir Etkin Hafıza 15

– Bayram KAYA · 04 Temmuz 2018

El ne diyordu İbrahim'e? "İbrahim!" İbrahim ne diyordu? "Bieni!" Buradayım! "Sen kimsin?" "Ben El Şadday", "Dağ El'i", "Şadday'ın sahibi". El sahipliğini deklare eden, kendi sahipliğine vurgu yapması ile öne çıkan mana. İlahi kolektif sahipliğe karşı, kişi sahipli düşünceyi inşa etmenin mutlaklık manasıydı.

Yehova ne diyordu. "Kavimim!". Kime diyordu? İsrail oligarşisine. İsrail oligarşisi nedir? El sahipli, El'ler birleşmeli, El topluluğu olan kavim. Yehova da bu oligarşiye kavimim diyen "sahiplenmeyi" vurgu eden manaydı.

Yehova da kişi sahipli düşünceydi. Köleci sürecin ikinci evresiydi. Kişi sahipli mana ve kölelik yine sürecin özüydü. El manalı temel düşünce etrafında El'ler konseyinden oluşan koalisyon olup oligarşini sahiple yeni bir süreç düzeniydi. Oligarşi birçok El'in irade ortaklaşması olmakla meşrutiyeti ilikti.

Marduk, Yehve manası köleci ilk tevhit ti. Ensi, Patasi türü mutlak monarşini sürecin sonunda El mana süreci sentezi Lugal ilikle birleşmeydi. El'ler konseyi, konseyi mana ve temsil eden bir Lugal başkanlığı etrafında oturma yaparlardı. Lugal denen konseye başkanlık eden; danışma yapan meşrutî süreçlerle tevhidi mana dili halk nazarında Yehova Ya da Marduk düşüncesi içinde olunan inancı hayattı.

Köleliğin oligarşi karşısındaki iman ahdi ile Marduk elli tane yapı birleşmeli tevhitti (lugallikti), Yehova da ilk etapta 12 sıbt'n (El topluluğu monarşini efendilerin) birleşmesiydi. Bunun bir adım sonrası daha çok boyların ittifak tevhidiydi. Birçok paganlığı (El sahipli iman akdini) içeren Davut ve Süleyman imparatorluğuydu (lugal El Lugaldi).

Yeni evre ile hayat Sümer de Lugal El Lugal olmanın mana biçimlenmesiydi. İsrail de Yehova anlayışlı biçimlenmeydi. Lugaller El sıfatlı Rahip krallardı. Meşrutî monarşini süreçler yeryüzü (alem) birleşmeli senteze doğru evrimleşmeye başlayacaktı.

Bu yeni sürecin, sosyal alan içindeki sosyolojik mana süreci; Yehova sözleşmeli iman akidiydi. Yehova sentezli irade, bu sentez üzerinde paylaşılıp, El olan kişi sahiplere doğru pay edilmenin bilinciydi.

Oligarşi içindeki sahipler, kölelere karşı mutlaklıktı. Sahipliği olan oligarşinin kendi aralarındaki ilişkileri de meşruiyetti. Böylece oligarşi bağıntısı içindeki sahipler iradesi kölelere karşı "mutlak meşruiyetti". Oligarşi sentezi kölelere El mutlaklıktı. Oligarşi sentezi sahiplere meşruiyetti

El kişi sahipli mananın vurgusuydu. El, İlahi yapıli kolektif yapıyı, kişi sahipli parça süreçlere ayırmanın manasıydı. Yehova, El'in sahiplik bilincini (kişi sahipliğe göre paylaşan çekirdek düşünceyi) sahipliler

sentezi ile bir araya getirip, birleşen El sahipler iradesinin vurgusuydu.

El, irade ve sahiplik olarak; tekil egemenlikti. Mutlakti. Monarşiydi. Yani mutlak monarşiydi. El, İlahlar ortaklı kolektif ittifakı, parçalayandı. Bu parça yapılar içinde birçok ve ayrı ayrı sürgünlerle El egemeni monarşiler oluştu. Bu monarşiler ittifakı damga yemiş totem meslekler düzeyine rücu eden mülklü-mülksüz ilişkili yapıları. Sadece paylaştırır güç olma bağlamında günümüz sürecinin ana çekirdeğiydi.

El yapılı inşa efendi köle çelişmeli karşıtlıkla, önce kendi üzerine kendi etkimeli organizasyondur.

Kendine inşacıydı. Bu inşa ayrı ayrı formlar içinde olan bir süre birbirinden ayrı formlardı. Bu formlar kölenin efendiye biat bağlılığı olan sosyal imanlı anlayışla, köleci bir üreten ilişkiydi. Efendi ve nasibi kısık verilenlerle köleci inanıcılarından oluşan ilk tür milleti bir yapıydı.

El yapılar dışta serbest bir köle ve kaynak bulamayıp köleleştirme ve kaynak zapt etme içine girmekle dışa eğimli olacaktı. Dışta yine gelişmiş ola ya da zıddı bir kullanım üreten yapılarla girişecekti. Bazen ittifak ederek çıkara dayalı güç birliği içinde oligarşiyi oluşturacaklardı. Protonu protonla bir arada tutan oligarşin gücün bir benzeri El'in El'i iten aynı kutuplu olma karşılaşması çıkar güç birliği idi.

Ayrıca bu oligarşin yapı dıştaki işgalci yapılara karşı da büyüyen bir yapı direnci oluşmakla, El'in El'e karşı nefret çatışmasını yeniyordu. Bu yapılar oligarşi yapı içinde birbiriyle girişecekti. Oligarşinin içinde ve dışında bu tür milleti monarşin yapılarıyla Pagan yapılar çokluktular (politeizm).

Yehova, birçok olan pagan yapılı El'in çevreye doğru yayılma eğilimlerinin birleşmesiydi. Yöneten irade sahipli egemenliğin, sentezi üzerinde oligarşinle yöneten kolektifi iliği konsolide eden insanın mana düşüncesiydi. Yeryüzüne doğru büyüyen bir bölge alanın içinde birlik tevhide olmakla çokluğun tekliğiydi (monoteizm).

Köleci yapının çekirdek düşüncesi "üreten yapıyı kişinin mülk sahipliğine göre paylaşırma, iradesiydi". Bu çekirdekte mana düşüncesi El mana düşüncesiydi. Çekirdek düşünce El sentezli büyüyen oligarşin yapı üzerinde kabileci kavimlerle saltanatı, mülkü paylaşmakla tecelli etti.

Büyüyen köleci verimlilik diğer yandan da kavimler içinde birleşmeyi veren egemenlerin hiyerarşik oligarşin güç mücadelesine de dönüştü. Bu politeisti durum karşısında, çekirdek düşünce içindeki "El'in monarşin olan tek egemen oluş süreci akla geldi. Bu kendi kendine efendi köle tekilliğiydi.

Köleci çekirdek düşünce olan El'in tekil irade ve egemen oluş sahipliği "oligarşi üzerindeki tecelli" etti. Oligarşin politeisti ilik içinde oligarşiyi oluşturan bağ enerjisi, El'in ruhu olan bir tecelli gölge ile oligarşi üzerine düştü. El'in gölgesi olan "zıllullah" ile yöneten oligarşi teokrasiye dönüşmüştü. Teokrasi mutlak olan El'in, oligarşi üzerinde meşruiyet olan danışan oligarşini ortak irade bağıntısıyla yeniden belirmesiydi.

Zaman içinde El'in yaptığı ahitlerle, geçmişin tarih bilinci ve yeni sürecin yeni durumla işleyiş bilinci din adı altında biçimlenip aktarıldı. Din, şimdi içinde nasıl üretip paylaşıyorsanız; bunu ilah dönemli fosil hafızayla kontrol etmenin mana diliydi. Bu aktarım imbik sel bir halk hafızasına dönüşmüştü. Bu nedenle teokrazi dinden çok, "dinci erki" olan teokraziyle, mutlak monarşinle, oligarşin bir irade olmayı da içerdi.

Şimdinin El biçimleyeni olan iradesi içindeki sanayi toplumları geçmişin sisler bulvarı gerisinde kalan, üreten kolektif emeği kısmen yeniden keşfedecektiler. Bu keşif görünüşte işçi-işveren arasındaydı. Bu keşif katılımcı kolektif süreçteki üreten iradeyi kısmen devreye sokmaktı. Bu üretimden gelen güç diye söylenendi bu söylenen işçi denen tarihsel köle tarafından "kendi sahiplik iradesi olmakla" efendilere karşı dile getirilecekti. Bu sözleşme yeniydi ve bu kadarla da muazzamdı.

Emek gücü üzerinde dile getirilen "emek sahipli irade olan" bu söylem, tarihi kolektif düşüncenin bir kısmıydı. Burada "ortak miras" söylemine vurgu yoktur. Kolektif süreçte tüketen kişi sahipliği üreten sektör üzerinde ve grup gücü sahipliği üzerinde tüketen, özgürleşen, kişi iradesine dönüşüyordu.

İşte sanayi toplumlarında uyanan geri bağlanımla oluşan ortak hafızanın bir kısmı, bu uyanışla dile getirilmişti. Ya da gerçek, bu bir kısım hafıza üzerinde dile getiriliyordu. "Üreten güç iradesinden gelen kısmi bir köleci iradenin sahipliği", yöneten oligarşin teokratik irade ile, egemenliği paylaşır oldu. Bu paylaşma "ortak miras" üzerinde değildi. "Üretimden gelen güç kolektif söylemi, sahiplere göre üreten irade içine seçme, seçilme olmakla yansdı. Mülk sahipliğinin yönetme tahtı, ilk kes meşruiyet içinde sarsılmıştı.

İşte oligarşin teokratik iradesiyle üretimden gelen güce sahip olmanın kısmi iradesi; yöneten egemen ilige kısmi sahipti. Üretimden gelen gücün egemenliği kısmi olduğu kadar paylaşmakla, yöneten irade cumhur olan halkın cumhuriyet iradesine dönüşmüştü. Halk perdeleyen söylemdi. "Üreten emek sahipli kısmi iradeyi sürece referans yapmayı gizliyordu". Bir tarafla uyanış, halk söyleyişle tekrar uykuya dalıştı. Gizlenen bu hafıza nedeniyle yönetenler bize hep lütfediyorlardı!!! "Gözünüze dursun daha ne istiyorsunuz" diyorlardı.

Sanayi toplumları "üreten emek sahipli irade gücü" ile "ulus bilincine sahip, toplumlarıyla yurttaşlık bilinciydi. Sevgili Atatürk Osmanlıdaki padişahların "kullarım" dediği köleci El takdirli saltanat bilincine karşı, çalışan emeği dile getirmişti. Çalışan en temel tarihsel emek" tarım gücünün" istihdamıydı.

Güncel çağdaş yapı, sanayi çalışanlı üreten yapıydı. Ama devralınan Osmanlı uyruklu saltanat yapı da sanayi hiç denecek kadar azdı. Tarım da sanayide çalışanları destekleyecek kadar üretim değildi. Yani tarım ekseri Müslüman ahali elinde girişimci bir ticarete dönüşmemiş olmakla; tarım ulusun kendi kendine yetmeyecek denli verimsizdi. En yaygın sektör belirimiyle olmasına rağmen verimsizdi.

İşte Sevgili Gazi hiç değilse üretkenlerin sahiplik egemenliğini "köylü milletin efendisidir" diye tarım üzerinde telaffuz etmekle; saltanat egemenliğine ve kul olucu mantığa karşı, temel tarihi referanslara bir atıf yapacaktı. Bununla kalmayacak savunma, eğitim, sağlık ve istihdam konusunda da devletçi (kolektif) anlayışı, belli bir oran nispetinde yapı ruhunun içine katacaktı.